

Formand: Søren Thirup
formanden@fblihoerring.dk
Tlf.: 9890 3303

Hjørring, 20. december 2021

Hjørring Kommune
Teknik- & Miljøområdet

Vedr. forslag om LP og KP-tillæg for dagligvarebutik ved Jyllandsgade m.fl., Hirtshals.

Det er med stor beklagelse, at vi i FBL-Hjørring konstaterer, at dette projekt nyder fremme. Vi er ikke imod, at der etableres en Rema1000 i Hirtshals, men synes, at placeringen er forkert – i hvert fald med de konsekvenser, de fremsendte forslag vil medføre for kulturarven: nedrivning af et bevaringsværdigt hus og indgreb, der vil svække et kulturmiljø.

Den kulturarv, der er tale om, er ikke en, som vi i FBL-Hjørring har opfundet til lejligheden. Det er kulturarv, der er løftet op som noget særligt af byrådet. I kommuneplanen har man udpeget en række bygninger, som man mener har særlig betydning og har givet dem status som bevaringsværdige. Derudover har man fundet en række særlige landskabs- og bymiljøer, som man har besluttet skulle have status som værdifulde kulturmiljøer.

Derfor burde man også kunne regne med, at politikerne nøje overvejer, hvilke værdier, der går tabt eller svækkes, når planer om byudvikling griber ind i den kulturarv, de selv har udpeget. Det lader desværre ikke til at være tilfældet.

I den konkrete sag, mærker man ikke i dokumenterne, at kulturarvsovervejelser har spillet nogen rolle endside haft nogen indflydelse. Ikke ét sted gøres der rede for, hvilke værdier, der vil gå tabt ved en fjernelse af den tidligere politistation. Der meddeles blot lakonisk, at man ophæver bevaringsudpegningen, og at bygningen kan nedrives.

Om kulturmiljøet gøres der dog nogle få overvejelser, der imidlertid bærer præg af at skulle føre til en forudbestemt konklusion. Der står, at det værdifulde kulturmiljø ”skal varetage byplanen for Hirtshals By, der har sit hovedtræk i Steen Eiler Rasmussens plan fra 1922. Det bærende i Byplanen er gadestrukturen, og det fremgår af redegørelsen til kommuneplanen, at den oprindelige gadestruktur skal opretholdes.”. Det er altså Hirtshals’ stramme geometriske gadestruktur, der er den bærende værdi.

At man nu vil fjerne husene på en strækning på vestsiden af Jyllandsgade, legitimeres i lokalplanen således: ”Den eksisterende bebyggelse fremstår ikke som en markant randbebyggelse, der forstærker gadestrukturen væsentligt”. Selv om det ikke er usandt, så er randbebyggelse – også af mindre markant karakter – dog bedre end ingen bebyggelse, som bliver resultatet, fordi området tænkes

udlagt til parkeringsplads. Det betyder efter FBL-Hjørrings opfattelse, at man svækker gadestrukturen væsentligt.

Kulturarven burde tages langt mere alvorligt, end det efter FBL-Hjørrings opfattelse er sket her – især, når man ser, hvor grundigt, der i kommuneplantillægget gøres rede for gevinsterne ved projektet og dets placering. Vi mener selv, at vi i fordebatten har gjort opmærksom på en hel del værdier ved såvel den bevaringsværdige bygning og det værdifulde kulturmiljø og har tilladt os at gentage disse betragtninger i forlængelse af dette høringssvar.

Vi ønsker, at dagligvarebutikken får en anden placering, eller at der med den nuværende placering i langt højere grad tages hensyn til kulturarven.

Venlig hilsen

Søren Thirup
Formand, FBL-Hjørring

Kulturmiljøet ”Byplan for Hirtshals by og havn”:

Baggrunden for dette kulturmiljø er Steen Eiler Rasmussens stort anlagte byplan fra 1920-22. Trafikafvikling i forhold til byen og især havnen var helt central, og derfor var gadenettet udgangspunkt for den samlede plan. Der blev derfor planlagt brede boulevardagtige gader, der enten i lige linje pegede ned mod den centrale del af havnen eller strakte sig i lige linje på langs af højdekurverne mellem de havnesøgende gader. Planen blev som bekendt aldrig gennemført, men blev dog påbegyndt, og netop omkring projektområdet er den mest genkendelig.

En række akvareller viser, at man forestillede sig, at gadeforløbene blev understreget af flankerende husrækker. Og skønt husrækkerne ikke blev så æstetiske som på akvarellerne, så blev de dog bygget og bidrog til at fortælle Hirtshals’ gadeforløb med brede gader i særlige geometriske figurer.

FBL-Hjørring mener, at det påtænkte projekt vil svække kulturmiljøet, dels ved at bebyggelsen langs Jyllandsgade bliver fjernet på et længere stykke, hvorved gadeforløbet sløres ved, at byrummet åbner sig i form af parkeringsplads for butikkens kunder, dels ved at projektet forholder sig helt indifferent til Svinget ved at lægge sig med en decideret rygside i facadelinjen til gaden. Indrømmet; de eksisterende forhold på den side af Svinget kalder ikke på superlativer; men bygningerne forholder sig dog aktivt til gaden.

Den bevaringsværdige bygning Svinget 9:

Bygningen på Svinget 9 er tegnet i 1920 af arkitekt Jens Jakobsen for købmand J.P. Andersen. Huset, som er opført i stilen Bedre Byggeskik, er i Kommuneplan 2016 udpeget som bevaringsværdigt, hvilket der er gode grunde til.

Det fremtræder meget oprindeligt. Med sin skrå hjørneplacering, sin høje sokkel, sin symmetri omkring en frontgavl og tagets opbygning med markant skalk, står huset som en ret magtfuld bygning, som meget forståeligt vakte justitsministeriets interesse, da der skulle etableres politistation i Hirtshals.

Bygningen er med til at stramme gadeforløbet op og er en af de få bygningsmæssige signaturer, Hirtshals har. Den ligger ved den oprindelige hovedindfaldsvej til byen og byder velkommen, så man ved, at man er i Hirtshals. Det har den gjort i de hundrede år, der er gået, siden havnen blev anlagt.

Den bygning må ikke nedrives – også fordi, den er tegnet af en af egnens bedste arkitekter på den tid, Jens Jakobsen. Han har tegnet en lang række huse i Hjørring, bl.a. det tidligere Centralbibliotek – nu Sparekassen Vendsyssel – som er fredet, og privatboligen Christiansgade 24, som i øjeblikket er indstillet til fredning. I Hirtshals har han også tegnet den oprindelige havneadministrationsbygning – sidenhen stationsbygning – som for 5-10 år siden var truet af nedrivning. Nu tillader man sig så at true med nedrivning af en anden perle fra hans hånd.